

Adatok a Bükk- és a Mátra-hegység tegzesfaunájához

ÚJHELYI Sándor

ny. egyetemi docens, Budapest

ABSTRACT: (Notes on the caddis-fly fauna of the Bükk and Mátra Mountains.) - The caddis-fly fauna of the Mountains Bükk and Mátra (North Hungary) was studied by SÁTORI in the thirties years. Many recent data were collected at first by JABLONKAY and light traps since his publications. This work deals with the newer faunistic data of the two mountains revising the earlier author's notes. - 68 caddis-fly species were found in Bükk Mountain and 62 in Mátra Mountain. The two mountains have 46 common species. The caddis-fly fauna of the two mountains are still not known enough to draw conclusions from the effect of the different ground of the brooks on the composition of the fauna. - One species, Plectrocnemia brevis MC L., is new for Hungarian fauna.

A Bükk és a Mátra tegzesfaunájáról SÁTORI dolgozatai (1935, 1938 és 1939) szolgáltatották az első adatokat. SÁTORI-nak több nehézséggel kellett megküzdenie. Abban az időben a mai Magyarország területéről még alig volt a tegzesek előfordulására vonatkozó adatunk, ezek között is több hibás akadt. Másrészt SÁTORI kezdetben főleg lárvákat gyűjtött, amelyek meghatározása részben ma is bizonytalan. SÁTORI közlései óta elég nagy anyag gyűlt össze e két hegyvidék területéről főleg JABLONKAY gyűjtése, az általa üzemeltetett fénycsapdák és az Országos Fénycsapda Hálózat néhány évi hozzám került anyaga révén. Az eltérő gyűjtési módszer következtében ez az újabb tegzesanyag jól kiegészíti a korábbi eredményeket.

SÁTORI a Bükkből 57, a Mátrából 25 tegzesfajt mutatott ki. Bár a két hegység földtani felépítése nagyon különböző, az újabb adatok szerint ilyen nagy különbség nincs a tegzesfaunájukban. Jelenlegi ismereteink szerint a Bükkből 72, a Mátrából 66 fajjal számolhatunk, SÁTORI kétséges fajait is figyelembe véve. A

Mátrából előkerült több példányban egy hazánk faunájára új faj, a Plectrocnemia brevis MC L.

A két hegység faunájában jellemző fajt vagy endemizmust eddig nem találtunk. A SÁTORI által új fajként leírt és mátrai endemizmusnak tartott Rhyacophila hungarica SÁTORI - amelyet BOTO-SANEANU (1967) és SCHMID (1970) a Rhyacophila polonica MC L. szinonímjának jelölnek - előkerült a Börzsönyből is és a régebbi nevén ismert volt több helyről, a Kárpátmedencéből és a Balkánról is. Az előkerült fajok általában középhegységi: "alhavasi faj", mint többről SÁTORI gondolta, nem akadt köztük.

A gyűjtött és a következőkben felsorolt tegzesek részben a Mát-ra Múzeumban Gyöngyösön, részben az én gyűjteményemben vannak Budapesten.

A gyűjtők nevének rövidítése a felsorolásban: (J) = JABLONKAY József, (N) = Dr. NAGY Gyula, (P) = Dr. PETRICH Károly, (R) = RESKOVIČS Miklós, (T) = Dr. TÓTH Sándor, (U) = Dr. ÚJHELYI Sándor, (V) = VARGA András, (fcs) = fénycsapda.

A gyűjtött és az irodalomban szereplő fajok:

RHYACOPHILIDAE

Rhyacophila fasciata HAG. (septentrionis MC L.) - Minden hegyvidékünkön előfordul. Legelterjedtebb Rhyacophila-fajunk.

Bükk-hgs.: Szalajka-völgy 1963.VI.11. (J); 1971. X.1.♂; X.4.♂; X.5. 3♂, ♀ (U).

Mát-ra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.V.31-VI.16. (fcs); Gyöngyös-solymos 1967.VI.7-12. (fcs); Kisnána 1965.VI.5-12. (J); Mátrafüred 1966. V.23-24. VI.11-19. 1967. X.14.; 1968. V.20-24. (fcs); 1969.VII.1. 1971. XI.10. (J); Mátraháza 1969.VI. 17-VII.2. 1970.VII.21-VIII.26. (fcs).

Rhyacophila nubila ZETT. - A Bükkben már SÁTORI megtalálta.
Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1954.V.24-28. 2 ♂ (U).

Rhyacophila obliterata MC L. - SÁTORI is megtalálta.

Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1969.IX.26. 2♀; IX.27. 2♂, ♀; 1971.
X.1. 2♂ (U); Szalajka-völgy 1971.X.4. 2♂, 2♀ (U).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27. ♂ (fcs).

Rhyacophila pubescens PICT. - SÁTORI még nem említi.

Bükk-hgs.: Sebesvíz 1967.IX.1. 2♂, ♀; VII.24. ♀; 1968.VII.10.
♀; 1969.IX.26. 5♂, 2♀ (U).

Rhyacophila tristis PICT. - SÁTORI a Bükkben egyetlen hím imá-
gót talált, ezért "igen ritka alhavasi faj"-nak mondja.

Bükk-hgs.: Alsóhámos 1951.VII.28. ♀ (U); Garadna-völgy 1954.
V.24-28. 19♂, 6♀ (U); Sebesvíz 1967.VI.24. 2♂, 4♀ (U); Szil-
vásvárad 1955.VI.12. ♂, ♀ (U).

Mátra-hgs.: Csörgő-puszta 1965. VI.2. 2♂, ♀ (U); Mátrafüred,
1954.V.16. 6♂, ♀ (U); 1965. V.19. 3♂ (U); Mátraháza, Hidas-
puszta 1968.VI.8. ♂, ♀ (U); Szalajkaház 1970.V.26. (U).

Ebből a családból Satori még két fajt fogott: mindkettőt a Bükk-
ben: Agapetus fuscipes CURT. és Agapetus ochripes CURT. (= Agap-
etus commatus Pict.)

Philopotamidae:

Philopotamus montanus DON. - Érdekes, de valószínűleg véletlen,
hogy ezt a fajt sem SÁTORI, sem mi a Bükkben nem találtuk, pedig
más hegyvidékeinken is elterjedt.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1965.V.19. 3♂ (U); Mátraháza 1961. VI.
19. ♂ (U), 1967.V.28. ♂, ♀ (U).

Philopotamus variegatus SCOP. - Ezt az előbbinél ritkább fajt

SÁTORI nem említi. Ez is csak a Mátrából és más hegyvidékeinkről ismert, a Bükkben még nem találtuk.

Mátra-hgs.: Csörgő-patak 1965.VI.2. 2♂, ♀ (U).

Wormaldia occipitalis PICT. - Valószínűleg ez a faj az, amelyet Sátori triangulifera MC L. néven a Mátrából említi. KIMMINS (1953) megállapította, hogy a Wormaldia-fajok külső morfológiai bélyegek - így a 8. hátlemez hátulsó szegélyének alakja - alapján nem különíthetők el, hanem csak az ivarszerv mikroszkópi képszítménye alapján. Az ezen az úton végzett revízió alapján BOTOSANEANU a triangulifera MC L. elterjedését az Alpoktól nyugatra adja meg. A hazánk különböző területeiről származó és a 8. hátlemez hátulsó szélének alakja szerint gyakran triangulifera MC L. kimetszést mutató példányok is - a kálilúgban átlátszóvá tett ivarszervek vizsgálata alapján - mind occipitalis PICT.-nek bizonyultak. A triangulifera MC L. nagyon valószínűleg nem fordul elő nálunk.

Bükk-hgs.: Alsóhámor 1951.VIII.28. ♂ (U); Sebesvíz 1967.IX.1. ♂ (U), 1969.IX.26. ♂ (U).

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1957.IX.15. ♂ (U).

Hydropsychidae:

Hydropsyche angustipennis CURT. SÁTORI is közli mind a két hegyeségből.

Bükk-hgs.: Bélapátfalva 1961.VIII.11. (J); Felsőtárkány 1961.VIII.1. ♂ (fcs); Harica-völgy 1964.VI.13. (J).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1967.VI.4. (fcs); Kiszána 1965.VII.10-11. (J); Mátrafüred 1966.VII.16. IX.10-12. (fcs); Parád, 1967.VI.5. (J).

Hydropsyche fulvipes CURT. - Ezt a fajt a Bükkből SÁTORI gyűjtötte.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1968.V-VI. (fcs); Mátraháza, Hidaspuszta, 1968.VI.8. 2♂, 4 ♀ (U).

Hydropsyche guttata PICT. - SÁTORI ezt a fajt nem említi.

Bükk-hgs.: Berva-völgy 1952.VII.7. (R); Répáshuta 1962.IX.6. ♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1969.VIII.1-20. ♂ (fcs), 1970. IX. 9-11. 1972.VII.30. (fcs).

Hydropsyche instabilis CURT. - SÁTORI is kimutatta mindkét hegységből.

Bükk-hgs.: Harica-völgy 1964.VI.23-26. (J).

Mátra-hgs.: Csörgő-patak 1952.VIII.15. ♂, ♀ (U); Mátrafüred, 1968.V-VI. 2 ♂ (fcs); Mátraháza 1970.VI.2-18. 4 ♂, 2 ♀ (fcs), Parád 1972.VI.11. (fcs).

Hydropsyche ornatula MC L. - SÁTORI sem gyűjtötte a Bükkben.

Mátra-hgs.: Mátraháza 1969.VIII.11-20. (fcs), 1961.VII. 28. ♂ (fcs); Parád 1972.VI.20. (fcs).

Hydropsyche saxonica MC L. - SÁTORI a Bükkben találta meg.

Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1951.VII.30. ♂ (U), 1954.V.24-28. 3 ♀ (U); Felsőtárkány 1961.VIII.1. ♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1954.V.16. ♂, 2♀ (U); 1962.VII.3 ♀(fcs), 1965.V.19 ♂, ♀ (U).

SÁTORI a Bükkből lárvák és bábok alapján a Hydropsyche pellucidula CURT. fajt is említi, de sem ő, sem az azóta végzett gyűjtések ezt a fajt nem találták, így egyelőre előfordulását a Bükkben kétségesnek kell tekintenünk.

Polycentropidae:

Neuroclipsis bimaculata L. - Ezt az alföldi vizekben közös fajként nem említi Sátor, mert főleg a patakok felső folyásán gyűjtött. Valószínűleg ezért hiányzik az újabb gyűjtések bükki fajai közül.

Mátra-hgs.: Kienána 1966.VII.12. (J); Gyöngyösoroszi 1970. VI. 30. ♂, ♀ (fcs); Gyöngyössolymos 1967.VI.8. (J).

Plectrocnemia conspersa CURT. - SÁTORI is gyűjtötte mindkét hegységben.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1963.VI.15. (J), 1961.VII.23 ♂ (fcs); Garadna-völgy 1954.V.24-28. ♀ (U).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.IX.1-2. (fcs); Kienána 1965. VII.10-11, IX.1. (J); Mátrafüred 1966.VII.17. (fcs), 1968. V-VI. 2 ♂ (fcs); Mátraháza 1961.VI.4. ♂ (fcs), VI.7. ♂ (fcs), VI. 11. 5 ♂ (fcs), VI.16. ♂ (fcs), VIII.21. ♂ (fcs), 1970. IX. 10. (fcs).

Plectrocnemia brevis MC L. - Ez a faj hazánkra új. Európában Angliától Romániáig és a Balkánig él elszórtan a hegyvidéken.

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.V.9. 2 ♂ (fcs), VI.6. ♂ (fcs), VI. 13. ♂ (fcs); Piskéstető 1971.V.11. ♂ (U); Vörösmarty menedék-ház 1970.VI.18-VII.14. 3 ♂ (fcs).

Polycentropus flavomaculatus PICT. - Ezt a fajt SÁTORI is csak a Mátrában találta.

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VI.30. ♂ (fcs); Gyöngyössolymos 1967.VII.11. (fcs); Mátrafüred 1968.V-VI. 9 ♂, 3 ♀ (fcs); Mátraháza 1961.VII.28. ♂ (fcs), 1969.VI.17. (fcs).

Cyrnus trimaculatus CURT. - SÁTORI a Bükkből mutatta ki.

Bükk-hgs.: Alsóhámor 1951.VII.28. 4 ♂ (U); Síkfőút 1961. VI. 19. (J).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1967.VI.14. (fcs).

Psychomyidae:

Tinodes rostocki MC L. - SÁTORI dolgozataiban nem szerepel.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1955.VI.26. 11 ♂, 6 ♀ (U).

SÁTORI ebből a családból a Lype phaeopa STEPH. fajt a Bükkben és a Lype reducta HAG. fajt mindkét hegységben gyűjtötte.

Phryganeidae

Phryganea grandis L. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Harica-völgy 1964.VII.19. (J).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VI.1. ♂ (fcs).

Agrypnia varia FABR. (= Phryganea varia Fabr. = Dasystegia) - SÁTORI nem említi.

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.29.(fcs); Gyöngyössolymos 1967.VII.9. (N); Mátrafüred 1966.IX.13. (fcs).

SÁTORI a Bükkben fogta az Agrypnia pagetana CURT. fajt.

Limnephilidae:

Ironoquia dubia STEPH. (= Caborius NAV. = Allophylax BANKS) - SÁTORI a Bükkben lárváit gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1964.IX.17. ♀ (fcs).

Drusus annulatus STEPH. - SÁTORI mindkét hegységben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Sebesvíz 1967.VI.24. 10 ♂, ♀ (U).

SÁTORI 1938-as dolgozatában egyetlen lárvát Drusus (= Potamori-tes) biguttatus PICT. fajnak határoz. Későbbi dolgozatában nem említi. Mivel ezt a fajt mások sem gyűjtötték eddig, az adat további bizonyításra szorul.

Ecclisopteryx madida MC L. - Ezt a fajt SÁTORI nem említi. Valószínűleg előfordul a Bükkben is, de eddig nem gyűjtötték.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1967.XI. 3 ♂, ♀ (fcs), 1968.V-VI.♀(fcs), Mátraháza 1961.VIII.24. ♂ (fcs), IX.4. ♂ (fcs), IX.13. ♀ (fcs), 1962.VII.14. ♂ (fcs); Parád 1972.VII. ♂ (fcs).

Limnephilus affinis CURT. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Berva 1965.XI.4. (J).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VI.7. ♂ (fcs), 1967.X.28.♀(U), 1970. X.1-13. ♂ (fcs).

Limnephilus auricula CURT. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1961.X.31.♀ (fcs); Jávorkút 1964.VIII. 22.♀ (U); Répáshuta 1963.IX.6. 2♂, IX.9.♀ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VI.11. ♂ (fcs), 1967. V.22. ♂ (U), 1970.VI.15, IX.9-X.13. (fcs), 1971.VIII.18-X.1-11, 1972.VII.30. (fcs).

Limnephilus binotatus CURT. (= xathodes MC L.) - Ezt a fajt SÁTORI nem gyűjtötte. Egyelőre csak a Mátrából került elő.

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VI. (fcs); Mátrafüred 1966.VI. 13. (fcs); Mátraháza 1969.VII.10. (fcs), 1970.V.29-VI.4.(fcs), VII.26-29. (fcs), IX.9-11. (fcs); Pizskéstető 1971. V. 16-23. (fcs).

Limnephilus bipunctatus CURT. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Bélapátfalva 1961.VIII.11. (J); Jávorkút 1949.VIII. 11. ♀ (U); Répáshuta 1963.VII.12. (fcs).

Mátra-hgs.: Galya 1966.V.12. (J), 1967.V.3.(J); Gyöngyösoroszi 1970.V.29. (fcs); Mátraháza 1961.VI.9. ♂ (fcs), IX.17.♂ (fcs), 1970.VI.15. (fcs), IX.10-29. (fcs), X.8-27. (fcs), 1971.V.14-21 (fcs); Parádsasvár 1970.V.14. (fcs), X.13-XI.1. (fcs); Pizskéstető 1971.V.14-21. (fcs); Saskő 1970.V.7.(J); Sárhegy 1970. V.18. (J).

Limnephilus decipiens KOL. - SÁTORI egy lárvoját gyűjtötte a Bükkben.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1961.X.18. ♂, 2♀ (fcs), X.16. ♂ (fcs), IX.7.♀ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VII.29.♀ (fcs), IX.1.♂ (fcs).

Limnephilus extricatus MC L. - SÁTORI felsorolásában nem szerepel.

Mátra-hgs.: Mátraháza 1970.VI.2-18. ♂ (fcs).

Limnephilus flavicornis FABR. - SÁTORI lárváit gyűjtötte a Bükkben.

Bükk-hgs.: Bánkút 1972.X.2.♀ (U); Sebesvíz 1967.X.1. ♂ (U).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1967.VII.5.(N); Kiszána 1967.VIII.14-16. (J); Mátraháza 1961.VI.4. ♂, ♀ (fcs), VI.11.♀ (fcs), VI.18. ♂ (fcs), VII.18.♂ (fcs), VII.29. 2♂ (fcs), VII.30.♂ (fcs), 1970.IX.10. (fcs).

Limnephilus griseus L. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Berva-völgy 1951.IX.10. (R); Bálvány 1956. VII. 1. (R); Garadna-völgy 1969.IX.26. 3♀ (U); Jávorkút 1964.VIII.22. ♀ (U); Répáshuta 1963.VII.20.♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Galya 1966.V.13. (J), 1967.V.3.(J); Gyöngyösoroszi 1970.V.29-VI.15. (fcs); Mátraháza 1961.VI.11.♀ (fcs), 1970.VI.16. (fcs), 1971.IX.27-X.11. (fcs); Mátrafüred 1968. V-VI. ♂, (fcs); Pípishegy 1967.X.10. (J); Píszkéstető 1971.V.12.(fcs).

Limnephilus hirsutus PICT. - Ezt a fajt SÁTORI nem említi.

Bükk-hgs.: Bélapátfalva 1961.VIII.11. (J); Répáshuta 1963.VII.20. (fcs).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1970.VI.15. (fcs); Parád 1967.VI.5.(J), 1972.VII.♂ (fcs).

Limnephilus lunatus CURT. - SÁTORI a Bükkben találta.

Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1969.IX.25.♂ (U), 1971.X.1.♀ (U), X.4. ♀ (U), X.5.♀ (U); Felsőtárkány 1964.X. 1. ♂ (fcs); Répáshuta, 1962.IX.27. ♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.V.29-VI.1. (fcs), VIII. 8-27. (fcs); Mátrafüred 1966.IX.27-X.18. (fcs); Mátraháza 1961. VI. 12.♂ (fcs), X.28.♂ (fcs), 1962.VII.3.♂ (fcs), 1969.V.29-VI. 21. (fcs), 1970.VIII.26-29. (fcs), IX.9-11. (fcs), 1971. VII. 24. (fcs), IX.29. (fcs); Parád 1972.VII.6.♂, ♀ (fcs).

Limnophilus rhombicus L. - SÁTORI dolgozataiban nem említi.

Bükk-hgs.: Nagymező 1955.VI.27. (R); Bélapátfalva 1961. VIII. 11. (J); Felsőtárkány 1961.VII.18.♀ (fcs).

Mátra-hgs.: Galya 1970.VII.15. (J); Kisnána 1965. VI. 1. (J); Mátrafüred 1967.VI.7. (fcs); Mátraháza 1960.VI.5. ♂, ♀ (fcs), VI.21. ♂ (fcs), VI.11. ♂ (fcs), VII.3. ♂ (fcs), VII.29. (fcs), 1966.VI.9. (J), 1969.VII.22. (fcs), 1970.VI.17. (fcs), VII. 20. (fcs), VIII.26-29. (fcs), IX.9-10. (fcs); Pizskéztető 1971. V. 21. (J).

Limnophilus sparsus CURT. - SÁTORI a Bükkből mint igen ritka fajt említi.

Bükk-hgs.: Répáshuta 1963.VII.24. ♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27. 4 ♂ (fcs); Mátrafüred 1971.X.12. (J); Mátraháza 1962.VII.8. (fcs), 1969.VIII.17-IX.27. (fcs), 1970.VI.15. (fcs), IX.9-X.5. (fcs); Sárhegy 1970. V.18. (V); Szalajka-ház 1967.VIII.21-24. (J); Vörösmarty menedékház 1970.VI.18, VII.15.♂ (fcs).

Limnophilus vittatus FABR. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Bánkút 1955.VII.4. (R), 1960.VIII.5. 3♂ (T); Berva 1964.X.14. (J), 1966.V.21. (J); Bélapátfalva 1951.VI.3.(R);Jávorkút 1964.VIII.22.♂ (U); Szalajka-völgy 1963.VI.11. (J).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.V.29-VI.1. (fcs), IX.2. (fcs), Gyöngyössolymos 1967.VI.1. (fcs), VI.11. (N); Mátrafüred 1966. IX.7-X.16. (fcs); Mátraháza 1967.V.28. ♂ (U), 1969.V.26.(fcs), VI.19. (fcs), VII.9. (fcs), X.13. (fcs), 1970. VII. 5-VIII. 29. (fcs), 1971.IX.27. (fcs); Pipishegy 1967.X.10. (J), 1968.X.10. (J).

Grammotaulius atomarius FABR. - SÁTORI munkáiban sem ezt, sem a következő fajt nem említi.

Bükk-hgs.: Berva 1965.V.19. (J), X.4. (J); Bélapátfalva 1952. X.19. (R); Jávorkút 1964.VIII.22.♂ (U); Ómassa 1967.V.2.♂(U); Bükkszentlélek 1953.VI. ♂ (P).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VI.1. (fcs); Mátrafüred 1966. V.16-20. (fcs), IX.14. (fcs), 1967.V.7. (J); Mátraháza, 1952. VIII.12. ♂ (U), 1961.VI.11. 4♂, ♀ (fcs), VI.13. 2 ♂ (fcs), VI. 19.♀ (fcs), IX.7. ♀ (fcs), IX.28.♂ (fcs), 1970.VIII. 29-IX. 9. (fcs); Piskéstető 1971.V.13-23. (fcs).

Grammotaulius nitidus MÜLL.

Bükk-hgs.: Répáshuta 1963.VII.22.♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VI.1.♂ (fcs), VI.19.♂ (fcs), VI.20. ♂ (fcs), VIII.2.♂ (fcs), VIII.14.♂ (fcs), VIII.15.♂ (fcs), 1962. VII.14.♂ (fcs).

Glyphotaelius pellucidus RETZ. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Mátra-hgs.: Parád 1972.V.11.♂ (fcs), VII.♀ (fcs).

Anabolia laevis ZETT. - SÁTORI a Bükkből említi.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1961.VIII.7.♂ (fcs), X.17.♀ (fcs), X. 19.♀ (fcs), X.10.♂, ♀ (fcs), 1962.X.11.♀ (fcs); Garadna-völgy 1971.X.1. 2♂ (U); Répáshuta 1961.IX.22.♂ (fcs); Szalajka-völgy 1971.X.4-5. 2♂, ♀ (U).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1960.X.2. ♂ (U).

Potamophylax nigricornis PICT. - SÁTORI a Bükkben találta.

Bükk-hgs.: Bélapátfalva 1961.VIII.11. (J); Felsőtárkány 1962. VI.22.♀ (fcs), 1964.VIII.23.♂ (fcs); Répáshuta 1962. VIII.1. ♂ (fcs), VIII.24. 3♂ (fcs), 1963.VIII.30.♀ (fcs), VII.2. ♂ (fcs), VII.18. ♀ (fcs), VIII.10.♀ (fcs), VIII.20.♂ (fcs), VIII. 30. ♂ (fcs), IX.12.♂ (fcs), 1964.VIII.30. ♂ (fcs), IX.6.♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27. ♂ (fcs), X.8.(fcs); Kismána 1967.VIII.14-16. (J); Mátrafüred 1966.VI.12-18. (fcs),

1967.X.12. (fcs), 1968.VII.3. (fcs); Mátraháza 1961. VI. 19. ♂ (fcs), 1962.VII.3. ♂ (fcs), 1969.VIII.17-IX.27. ♂ (fcs), 1969. VI.9-VII.10. (fcs), 1970.VI.18. (fcs), VII.28. (fcs), VIII. 24-28. (fcs), IX.9. (fcs); Pizskéstető 1971.VI.25. (fcs).

Potamophylax rotundipennis BRAU. - Ezt a fajt SÁTORI nem gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1964.IX.8. ♂ (fcs), IX.14-15. 2♂(fcs); Répáshuta 1963.VIII.31.♂ (fcs), 1964.VIII.26.♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27.♂ (fcs); Mátraháza, 1970.VII.3-VIII.26.♂ (fcs); Parád 1970.VII.17-VIII.4. ♂ (fcs); Parádsasvár 1970.VII.12. (fcs), IX.1. (fcs).

Potamophylax stellatus CURT. - SÁTORI munkáiban nem szerepel.

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27.♂, ♀ (fcs); Mátraháza 1964.IX.29.♀ (fcs), 1967.XI.1.♂ (fcs), XI.2.♂ (fcs).

Halesus digitatus SCHRK. - SÁTORI is gyűjtötte mindkét hegységben.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1962.X.15. ♂ (fcs), 1961.X.31.♂ (fcs), 1964.X.26. 2♂ (fcs); Garadna-völgy 1969.IX.25. ♂ (U); Répáshuta 1961.IX.22. ♂ (fcs), 1964. IX.27. ♂ (fcs); Szalajka-völgy 1959.IX.20. ♂ (T).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27. ♂ (fcs), IX.17-X.9. (fcs); Kisnána 1968.X.15. (J); Mátrafüred 1966. IX. 26-X. 11. (fcs), 1967.X.11-23. (fcs); Mátraháza 1961. VIII.20. ♂ (fcs), IX.17. ♂ (fcs), IX.20. ♂ (fcs), 1962.X.13. ♂ (fcs), 1967. XI.2. ♂, 2♀ (fcs), XI.3. 2♂, ♀ (fcs), X.4. ♂ (fcs), 1969.X.24. (fcs), 1970.VIII.29. (fcs), X.8. (fcs), 1971.X.7. (fcs).

Halesus radiatus CURT. (interpunctatus ZETT.) - Lárvoját SÁTORI is gyűjtötte a Bükkben.

Bükk-hgs.: Berva 1965.X.4-XI.4. (J).

Halesus tessellatus RAMB. - Ez a faj SÁTORI dolgozataiban nem szerepel.

Bükk-hgs.: Berva 1965.X.4. (J).

Mátra-hgs.: Kismána 1972.IX.25. (fcs).

Parachiona picicornis PICT. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1968.IV.18. ♂ (J), 1970.IV.20.(J); Mátraháza 1971.IV.29. (J).

Stenophylax permistus MC L. - SÁTORI felsorolásából hiányzik.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1964.V.12. ♂ (fcs), V.14. ♂ (fcs); Répáshuta 1962.VI.13. ♀ (fcs), IX.25. ♀ (fcs), 1964.V.10.♀ (fcs).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1967.VI.5. (fcs); Mátraháza 1961. IX.18. ♂ (fcs), X.12. ♂ (fcs), 1962.V.10. ♂ (fcs), 1970.X.1-13. ♀ (fcs); Parád 1972.VII. ♂ (fcs).

Stenophylax vibex speluncarum MC L. - SÁTORI nem említi.

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.IX.15. ♂ (fcs), IX.29. ♂ (fcs), IX. 30. ♂ (fcs), X.8. ♂ (fcs), 1969.VIII.17-IX.27. ♂ (fcs), VIII.1-17. ♂ (fcs), X.1-27. ♂ (fcs), 1970.X.1-13. 8♂, ♀ (fcs), VII. 3-VIII.26. ♂ (fcs).

Micropterna lateralis STEPH. - SÁTORI dolgozataiban nem szerepel.

Bükk-hgs.: Szarvaskő 1965.VI.4. (J).

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VII.3. ♂ (fcs), IX.17.♀ (fcs).

Micropterna nycterobia MC L. - SÁTORI Diósgyőrből említi.

Bükk-hgs.: Berva 1964.X.28. (fcs), 1965.XI.4. (J); Felsőtárkány 1961.X.15. ♂ (fcs), X.17. ♂ (fcs), 1962.X.30. 2♂ (fcs), X. 31. ♂ (fcs), 1964.X.8. ♂ (fcs), X.10. ♀ (fcs), X.13.♂ (fcs), X. 27. 2♂ (fcs), X.30. ♂ (fcs); Répáshuta 1964.X.12. ♂ (fcs), XI. 4.♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Ágasvár 1968.X.29. (J); Gyöngyösoroszi 1970. X.8. (fcs); Gyöngyössolymos 1967.VI.14. (fcs); Kismána 1965. VI.1-VII.13. (fcs), 1968.X.15-16. (J); Mátrafüred 1966. VI. 11-19. (fcs), 1967.X.12. (fcs), 1968.VI.18. (fcs); Mátraháza 1961.IX.

28.♂ (fcs), X.12.♂ (fcs), X.13.♂ (fcs), X.18.♀ (fcs), 1969. VI. 2-10. (fcs), 1970.V.29. (fcs), X.5. (fcs), 1971.IX.22-29.(fcs), X.11. (fcs), 1972.X.15. (fcs); Parád 1967.VI.5. (J); Piszkestető 1971.VI.10. (fcs).

Micropterna sequax MC L. - SÁTORI bábjait a Bükkben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1962.X.31. ♂ (fcs), 1964.X.10.♀ (fcs); Harica-völgy 1964.VI.22-26. (J); Répáshuta 1964.X.15. ♂ (fcs); Síkfőút 1961.VI.20. (J).

Mátra-hgs.: Gyöngyösoroszi 1970.VIII.8-27. ♂ (fcs); Gyöngyössolymos 1967.VI.13. (fcs); Kisnána 1966.V.28. (J); Mátrafüred 1966.VI.12-20. (fcs); Mátraháza 1961.V.11. ♀ (fcs), 1969.VIII. 1-20. (fcs), 1970.IX.10. (fcs), 1971.IX.1-28. (fcs).

Micropterna testacea GMEL. - SÁTORI nem tesz róla említést.

Bükk-hgs.: Berva 1965.XI.4. (J); Felsőtárkány 1961. IX. 10. ♂ (fcs), X.19. ♀ (fcs), X.31. ♂ (fcs), 1962.XI.15. ♀ (fcs), 1964. X.10. ♂ (fcs); Répáshuta 1962.IX.27. ♂ (fcs), X. 30. ♀ (fcs), 1963.VI.22. ♂ (fcs), 1964.X.2. ♂ (fcs).

Mátra-hgs.: Kisnána 1968.X.16. (J); Mátraháza 1961. IX. 28. ♀ (fcs), X.12. ♂ (fcs), X.13. ♂ (fcs), X.18. ♀ (fcs), 1969. V.27. (fcs), 1970.X.5-10. (fcs), 1971.IX.29. (fcs).

Chaetopteryx fusca BRAU. - SÁTORI mindkét hegységben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Felsőtárkány 1961.X.19. ♂ (fcs), X.31. ♂ (fcs), XI. 7. ♂ (fcs); Garadna-völgy 1971.X.1. ♂ (U); Répáshuta 1964. X. 2. ♂ (fcs), X.12. ♂ (fcs), X.22. ♂ (fcs), X.25. ♂ (fcs), XI. 5. ♂ (fcs); Szalajka-völgy 1971.X.4. 4♂ (U), X.5. 4♀ (U).

Mátra-hgs.: Ágasvár 1968.X.29. (J); Mátrafüred 1967. XI. 3. ♂ (fcs), XI.4. 3♂ (fcs), XI.1. ♂ (fcs), XI.10. ♂ (fcs); Mátraháza 1969.XI.27. ♂ (fcs), 1970. ? 8-10. (fcs).

GOERIDAE

Lithax obscurus HAG. - SÁTORI a Bükkben gyűjtötte.

Mátra-hgs.: Csörgő-patak 1968.VIII.22. ♀ (U); Mátraháza 1968. VI.8. 2♀ (U); Parádsasvár 1970.VII.22-VIII.4. (fcs).

Silo nigricornis PICT. - SÁTORI a Bükkben egyetlen lárvoját gyűjtötte.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1966.V.1. 11♂, 3♀ (U).

Silo pallipes FABR. - SÁTORI mindkét hegységben megtalálta.

Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1951.VII.27. ♂, ♀ (U), 1954. V.24-25. 3♀ (U); Szilvásvár 1955.VI.12. ♀ (U).

Mátra-hgs.: Gyöngyössolymos 1967.VI.6. (fcs); Kisnéna 1966.VI. 9-12. (fcs); Mátrafüred 1954.V.16. ♂ (U), 1966.VI.9-20. (fcs), VII.14. (fcs), 1968.V-VI. ♂ (fcs); Mátraszentimre 1967. V. 28. (J).

SÁTORI két példányát fogta a Silo piceus BRAU fajnak a Bükkben.

LEPIDOSTOMATIDAE

Crunoecia irrorata CURT. - SÁTORI mindkét hegységben gyűjtötte.

Bükk-hgs.: Alsóhámor 1951.VII.28. ♂ (U).

LEPTOCERIDAE

Athripsodes bilineatus L. - SÁTORI is a Mátrából említi.

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1955.VI.26. ♂ (U); Mátraháza 1970.VII. 13. (fcs).

SÁTORI a Bükkben gyűjtötte az Athripsodes aterrimus STEPH.fajt.

Mystacides nigra L. - SÁTORI is említi a Bükkből.

Bükk-hgs.: Garadna-völgy 1953.IX.13. 4♂ (U); Nagyvölgy 1956. VI.29. (R).

SÁTORI a Bükkből említi a Mystacides longicornis L. fajt.

Leptocerus tineiformis CURT. - SÁTORI munkáiban nem szerepel.
Mátra-hgs.: Mátrafüred 1966.VII.12. (fcs); Mátraháza 1969.VII.
3, (fcs); Parád 1972.VII. (fcs).

Parasetodes respersella RAMB. - SÁTORI ezt az alföldi fajt nem fogta.

Mátra-hgs.: Mátraháza 1961.VII.11. ♂ (fcs).

SÁTORI ebből a családból a Bükk-hgs.-ben még két fajt: Oecetis furva RAMB. és az Oecetis lacustris PICT. gyűjtött.

SERICOSTOMATIDAE

Sericostoma personatum PENCE (= pedemontanum MC L.) - SÁTORI is megtalálta mindkét hegységben.

Bükk-hgs.: Répáshuta 1963.VI.23. ♀ (fcs).

Mátra-hgs.: Mátrafüred 1955.VI.26. ♂, ♀ (U), 1968.V-VI. 7♂, 2♀ (fcs); Mátraháza 1961.VI.13. ♂ (fcs), VI.19. ♂ (fcs), VI. 20. (fcs); Vörösmarty menedékház 1970.VI.18-VII.14. 3♂ (fcs).

SÁTORI a Bükkből említi még a Sericostoma flavicorne SCHNEID. (= timidum HAG. fajt, továbbá a családba tartozó Oecismus monedula HAG. és Notidobia ciliaris L. fajokat.

BERAEIDAE

Ebből a családból SÁTORI gyűjtése óta újabb adat nem akadt, de ő a Mátrából említi a Beraea maurus CURT., Ernodes articularis PICT. és Beraeamyia hrabei MAYER fajokat.

ODONTOCERIDAE

Odontocerum albicorne SCOP. - A fajt SÁTORI is kimutatta mind a két hegységből.

Bükk-hgs.: Béalápátfalva 1961.VIII.11. (J); Szalajka-völgy 1963. VI.11. (J).

Mátra-hgs.: Csörgő-patak 1952.VIII.15. 7♂, 2♀ (U); Gyöngyös-solymos 1967.VII.3-18. (fcs); Mátrafüred 1968.V-VI. (fcs).

Irodalom - References

- BOTOSANEANU, L.(1967): Trichoptera. In: Illies, Limnofauna Europaea - 285-309. Stuttgart, Fischer.
- KIMMINS, D.E. (1953): A key to the European species of *Wormaldia* (Trichoptera, Philopotamidae), with description of two new species. - Ann. Mag. nat. Hist. London (12)6: 801-808.
- SÁTORI, J. (1935): Adatok a magyar tegzesszitakötő-fauna ismeretéhez. - Debreceni Szemle 18.
- SÁTORI, J. (1938): Adatok a Bükk-hegység rovarfaunájának ismeretéhez. - Állatt. Közl. 35: 51-61.
- SÁTORI, J. (1939): Adatok a Bükk és a Mátra rovarfaunájához. - Állatt. Közl. 36: 156-168.
- SCHMID, F. (1970): Le genre *Rhyacophila* et la famille des *Rhyacophilidae* (Trichoptera). - Mem. Soc. ent. Can. 66:1-230.

Érkezett: 1973. VII. 1.

ÚJHELYI Sándor
ny. egyetemi docens
H-1093 Budapest
Boráros tér 3.

